

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 397

October 1989

Rozloučení s Vlastou Vrázovou

Již of časných odpoledních hodin v pátek 25. srpna přicházeli jednotlivě i ve skupinách příslušníci starých i mladých generací do obřadní síně Maříkova pohřebního ústavu v Berwynu, aby se rozloučili s významnou představitelkou naší národní zdejší větve — Čechoameričankou Vlastou Vrázovou.

Tichým pozastavením u rakve a prohlédnutím rodinných snímků v albu s fotografiemi a dopisů od přátel a organizací, které jí byly věnovány u příležitosti jejích osmdesátých narozenin, zamýšleli se nad bohatě plným a zodpovědně činným životem té, která z našeho středu odešla v úterý 22. srpna 1989, a která nám a národu doma bude tolik chybět.

Byla jich dlouhá řada. Členové starších generací s hlubokou úctou a uznáním vzpomínali na společnou národní práci, při které zemřelá nikde nikdy nechyběla a byla vždy její živou, neúnavnou inspirátorkou.

Přišla jí však vděčně poděkovat i mladá generace, které se Vlasta Vrázová snažila plně porozumět, kerou uměla povzbudit a přátelsky ji pomoci radou i činem a která nikdy necítila věkového rozdílu, který je kalendářně rozdělával.

V sobotu v deset hodin dopoledne začaly hudbou kvarteta (Mark Agnor a David Katz — housle; Christine Due — viola a David Hoppe — cello) smuteční obřady.

Přítomné oslovila a řečníky a hudební čísla uváděla celoživotní přítelkyně Vlasty Vrázové Eleanor Lonek.

Za Československou národní radu americkou se se zesnulou rozloučil předseda Dr. Leopold Rozbořil anglicky a její první místopředseda ing. Štefan Papánek slovensky. Její práci na poli národním, politickém a její významnou činnost novinářskou, její všestranný zájem a ochotu účinně pomáhat všude, kde bylo zapotřebí, ocenili ve svých projevech její blízcí přátelé, kteří na pohřeb přiletěli zdáli: Dr. Jaromír Němec z Washingtonu a paní Betka Papánková z New Yorku.

V pečlivě zvoleném hudebním programu zmíněné kvarteto zahrálo další dvě skladby a Henry Runey z chicagské Lyrické opery za doprovodu Dr. G. Nicholase Bullata zazpíval Dvořákovy Biblické písně a árii z Čajkovského Eugena Oněgina.

Důstojné pohřební obřady byly ukončeny hudbou jedné věty ze Smetanova "Mého života".

F. U.

VESTNIK

October 1989

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Říjen 1989

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

VLASTA VRÁZ — EULOGY

August 26, 1989

Today we meet in sadness and sorrow to mourn the passing of our Queen. Vlasta Vráz is in this room with us, resting in peace, lying without motion, she does not hear nor does she see; yet we wish that she was only asleep.

A lady who had such a long, eventful and dedicated journey through life needs not to be unduly mourned. Rather, we should thank Providence that such a lady lived nearly ninety years among us and greatly enriched our lives by her work, friendship and example.

Vlasta Vráz was born in June 1900 in Chicago as the only daughter of the world known Czech explorer Enrique Stanko Vráz and Vlasta Geringer of Chicago.

After the First World War Vlasta followed father to Prague, which became the capital city of newly created Czechoslovakia. So began her international life alternating between Czechoslovakia, her fatherland and the United States, her motherland. Soon, Vlasta showed her literary talent by contributing to Czech Magazines in Prague and later as an assistant publisher of the Czech newspaper "Svornost", in Chicago.

After World War II Vlasta returned to liberated Prague as field director of the American Relief for Czechoslovakia. For this work Vlasta was decorated by the Order of White Lion which was bestowed on her by Jan Masaryk, the last non-communist foreign minister of Czechoslovakia. The communist takeover of Czechoslovak Government in February 1948 left an indelible mark on Vlasta's political education. She learned first hand about the lawless methods of a communist dictatorship. She was imprisoned, accused of anti-communist activities and expelled from the country in April 1949.

In 1956 Vlasta joined the Czechoslovak National Council of America and quickly rose to the top, serving as the President from 1962 to 1970. Vlasta continued to work for the Council as an Honorary President and General Secretary for the rest of her life.

We do not have enough time and words to describe all her achievements and to capture her brilliant mind and inimitable spirit. Vlasta was a leader and the fighter. She suffered physical disability which hindered her walk. But she never asked for help when walking up or down the 20 steep to our office. Despite the pain and discomfort, Vlasta relied only on her cane and strong will. Vlasta could make a request: "Please, lift me up on that chair by the window that I can reach the stars." But Vlasta never made such a request, it would be an admission of defeat.

In old times a cry "The Queen has died" was followed by "Long live the Queen" welcoming the heir and successor to the throne. But Vlasta's throne is vacant and shall remain vacant. Vlasta was irreplaceable. Her special relationship with the Czechoslovak National Council has come to an end. We are left alone with our memories. How can we express our thanks gratitude and affection? We can not give her applause, more awards, medals or other honors, but we can add another jewel to her crown, to give her the highest accolade by solemnly acclaiming that "wherever was Vlasta Vráz there were the ideals of Thomas Garrigue Masaryk!"

We, the members of the Czechoslovak National Council of America, in memory of Vlasta Vráz do hereby promise to continue her work, the purpose of which was ably summed up by our illustrious member Dr. Jan Gološinec, many years ago:

To promote, propagate and encourage the cultural, economic and social advancement of Americans of Czechoslovak origin in order that they might be exemplary citizens of the United States of America.

To perpetuate the traditions and folklore of Americans of Czechoslovak ancestry insofar as the same are compatible with the principles of American institutions and the Constitution of the United States of America.

To participate actively in endeavors calculated to defend democratic ideals in America and elsewhere, interpreting and aiding American aims and efforts among those of Czechoslovak descent.

By now, Vlasta Vráz, an explorer's daughter, has entered that undiscovered country from whose boundaries no traveller has ever returned. It is often maintained that the spirit of a person whose memory is alive in the hearts of many friends, has not died. Let Vlasta use a poet's feeling:

*"Do not stand at my coffin and weep, I am not there,
I do not sleep;
I am a thousand winds that blow, I am the diamond glints
on the snow,
I am the sunlight on ripened grain,
I am a gentle autumn's rain;
When you awaken in the morning bush
I am the swift uplifting rush of quiet birds in circled flight,
I am the soft stars that shine at night.
Do not stand at my coffin, and cry, I am not there,
I did not die..."*

— Dr. L. S. Rozbořil

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

Rozlučka Ing. Štefana Papánka s paní Vlastou Vrázovou

Z pocitom mimoriadneho žialu prichádzam sa rozlúčiť s našou drahou paní Vlastou Vrázovou. Keď som sa s ňou stretol pred 40 rokmi od toho času som bol stále ve styku s ňou.

Zvláštne jej vlastnosti boli že celú svoju vzdelanosť venovala verejnej činnosti. Ona už v mladom veku sa starala o Československo. Mala na mysli vždy tie národy, Čechov a Slovákov. Pokračovala v idee Masaryka, Beneša a Štefánika, zakladateľov Československa.

Svojou prácou v ČSNRA upozorňovala svet na kulturu a vzdelanosť týchto národov. Vlasta Vrázová bola známa po celom svete a každý s ňou veľmi dobre vychádzal a ju s úctou privítal.

Pomer medzi nami bol veľmi priateľsky po celých 40 rokov, a musím povedať, že kedykoľvek čo bolo treba v záujmu verejnej veci a dobra Československa vždy bola prvá, aby pomohla a vec podporovala. Vážil som si to, a som jej za to úprimne priateľstvo i za to veľké porozumenie v práci vďačný. Ďakujem jej za to a uchovám si to vo večnej pamäti.

Rovnako nás spievalo poznanie, že naša rada musí slúžiť záujmom oboch našich národov, českého i slovenského. Že rada sa musí venovať záujmom oboch národov a tak budovať pevnú jednotu štátu Čechov a Slovákov.

Dám vám príklady s ktorých vyplýva ako sa naša Vlasta skutočne starala o česko a slovenskú spoluprácu.

Mala napríklad veľmi úprimný poměr k Dr. Jozefovi Lettrichovi a podporovala vydanie jeho manumentálneho diela "History of Modern Slovakia" a keď tato kniha bola rozobraná, tak pomohla zase druhý raz. Tak podobne pomohla vydať anglickú publikáciu o Gen. Štefánikovi. Tak sa prejavil jej vlastenecký cit a jej program brániť záujmy nášho spoločného štátu.

Vlasta Vrázová se starala o oslave 20. výročia Slovenského národného povstania. Tak sa prejavil jej vlastenecký cit a jej program brániť záujmy nášho spoločného štátu.

Ďakujem Ti nielen v menom svojim, ale aj za všetkých tých, čo úlohy rady na obnovení nezávislosti a demokracie v našej domovine podporujú.

Pár dni nazpät', pri poslednom rozhovore s Vlastou Vrázovou mne vyjadrovala starosť o zachovanie ČSNRA a jej úlohu v budúcnosti, pomeru a vzťahu k Československu. Ako vidíte vzdor tomu že bola chorá stále sa zaujímalá o osudy ČSNRA a Československa.

A to aj teraz Vlasta Vrázová Ti sľubujeme a za Tvoju prácu Ti ďakujeme.

Po veľkej namáhavej práci, odpočívaj v božom pokoji. Boh Ti dá ľahký odpočinok.

Spodní proudy ve světě V. Vrázové

Ústředním tématem právě uzavřeného života Vlasty Vrázové zůstane nepochybně její práce veřejná a politická, soustředěná především k dvěma pólům Čecho-Američanů a československých emigrantů na jedné a na osudy Československa samého na druhé straně. Řekneme-li to takto rámcově, jsme si zároveň vědomi, že tato práce prošla mnoha etapami, neboť jí byl vyměřen dlouhý čas trvání v rozpětí od samého prahu tohoto století, roku 1900, až do chvíle, kdy už se na obzoru rýsuje jeho konec. Toto tak dynamické století poznamenávalo všechno a každého svými peripetiemi i krizemi, a zanechávalo proto své otisky i na dlouholeté aktivitě V. Vrázové. Svědectví vydává její činnost novinářská, stejně jako její aktivní účast v nejrůznějších organizacích a institucích, významu místního i širšího, a nakonec i funkce po druhé světové válce, které zahrnovaly i úkoly svěřované jí z vládních míst.

Toto vše je sférou, kam se opětovně obrací a bude obracet pozornost těch, kdo shrnují a hodnotí historický význam jejích snah i výsledků a zařazují je do proudu dění v životě krajanském i širě politickém, to jest tam, kam sama vědomě vstupovala, protože tam nalézala smysl své účasti v životě a dění svého věku.

Stávalo se tak v mimořádné konstelaci sil, které ji uváděly na tuto dráhu. Rodinné prostředí ze strany matčiny jí otvíralo svět žurnalismu. A co víc, prostřednictvím českých novin — Svornosti — otvíraly se jí obzory česko-amerického života s charakteristickými znaky přistěhovalectví, zatímco v osobnosti jejího děda A. Geringera ožívaly tradice obrozeneckého procesu ve staré vlasti, a tak se klenul most, který natrvalo poznamenal plodné povědomí dvoj-domovosti Vlasty Vrázové. Situace tomu chtěla, že ze strany otcovy se těmito vztahům a snahám dostávalo neméně účinného přístupu. Zájem o člověka, o osudy malého národa a jeho ideály svobody, o jeho kulturní tradice jako charakteristické sebezáchovné síly se tu objevoval na pozadí obecných problémů antropologických a geopolitických. U E. St. Vráze se hlásil nový typ vlastenectví, vlastenectví vycházejícího z intelektuálních zdrojů a chápeného prostřednictvím širokých souvislostí světových. — A všechno toto provázel na obou stranách vztah k českému jazyku jako ztělesnění národní osobitosti.

Mým dnešním záměrem je hledat stopy toho všeho v práci a zájmech V. Vrázové, tedy pokusit se vstoupit pod povrch toho, co jí především reprezentuje před veřejností, a co náleží zpracovat těm, kdo jsou k tomu povoláni svým oborem, a zároveň měli možnost přímo její veřejnou nebo politickou práci sledovat, ba dokonce se na ní tak či onak podílet. Zde chci tedy ukázat k těm jejím zájmovým okruhům, které zůstávaly spíše skryty v soukromí, ale které přesto podstatně obohacovaly a orientovaly její celkový přístup k světu a životu.

Mám na mysli intenzivní zájem V. Vrázové o projevy duchovního života, shrnované pod pojmem *kultury*, a její hluboký respekt k *historii*, která pro ni neznamenal jen to dávné, zašlé, ale to co žije v současném, co mu dává jeho hlubší smysl, vypovídá o cestách, kterými se prodíraly život, myšlení a jednání jednotlivců, kmenů, národů, států k dnešku. Už tady začínáme tušit, čím toto souvisí s její prací veřejnou: V takovémto přístupu ke kultuře a historii nebyl zájem o literaturu, výtvarné umění, hudbu, divadlo, operu a

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady
k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje,
získejte nám nové členy!

film, stejně jako obírání se výsledky některých vědních oborů, především věd přírodních, geografie, antropologie — oborů kryjících se s polem zájmů otcových — jen sférou jejího soukromého zájmu, zálib, požitku z umění, nýbrž složkou, ba mnohdy přímo východiskem pro její činnost veřejnou: Byly jí cestou, jak *porozumět člověku, životu* v jeho nejcitlivější poloze, v životě duchovním.

Její knihovna, její útržkovité poznámky i úvahy svědčily o jejím zájmu o minulé stejně jako o současné, o nejbližší nám tradice evropské kultury jako o jiné jejích formy ve světě civilisovaném zatím vzdáleném, o to, co považujeme za projevy kultury vyšší i to, co se někdy označuje za kulturu populární nebo lidovou. Ve všem tom hledala svébytný smysl, snažila se porozumět, a teprve pak soudit.

Zdůrazňují-li toto všechno nemám úmysl nadsazovat nebo navodit zdání, že se tu projevoval nějaký soustavný zájem odborný nebo filosoficko-teoretický. Nikoli, chtěla prostě poznat, být *à jour* ve smyslu člověka naší doby, který k ní cítí hlubokou odpovědnost. A to je, co vyvolává náš obdiv, zvláště když vstoupila do věku, kdy jiní už odpočívají a trpně přijímají nutnost změn znamenajících přítomnost. Ona nadále shromažďovala informace z různých stran, z různých oborů, a stále mířila dál a dál za hranice pouhého čtenářského nebo diváckého dojmu, pouhého pasivního účastníka, neboť nepřestávala ji ovládat snaha dobírat se prostřednictvím fakt i uměleckých projevů k formám a cílům lidské tvůrčí práce, jinými slovy dospívat touto cestou k poznávání lidí, kultur, zemí a jejich rozmanitých tradic. — To všechno vynaložila na úsilí přiblížit se k svému vlastnímu cíli — životní praxi, kterou neviděla, vyjádřenou v pouhých psaných projevech, manifestech, proklamacích, ale v konkrétních činech, v pokusech zasahovat podél cest každodenních potřeb až po akce s dosahem sahajícím až na půdu vlastního politického dění.

A právě tady se charakteristicky uplatňovala její snaha žít v *současnosti*, pozorujet jejím moderním proudům a upravovat podmínky tomu, co pokládala za potřebné. I když svůj zájem soustřeďovala na své vyhraněné pole, rozhlížela se všude, doslova po celém světě. Zároveň s tím, jak s velkou úctou vzpomínala v souvislosti s otázkami kultury na klasické tradice, vyhledávala i to nové. Tak vzpomínka např. na díla, která svou moderností vzněcovala Prahu let dvacátých a třicátých v knihách, galeriích nebo na divadelních scénách. A se stejným porozuměním ještě nedávno, na nemocničním lůžku se rozpomínala na taneční song, který zaslechla právě v televizi, a s úsměvem poznamenala, že to byla skladba, kterou milovali mladí v Americe na počátku let čtyřicátých — a prstem vytukávala její rytmus. Stejně zúčastněně někdy dávno předtím nám vyprávěla o těžkostech, které měla, když se snažila nastudovat klavírní skladbu Vít. Nováka "Pan", a jindy zase si žádala dovědět se více o cestách soudobého "divadla absurdity" v souvislosti s hrou H. Pinera, kterou právě v Chicagu viděla. — A pak tu byl její zvláštní zájem, osobně prožívaný vztah ke kultuře Československa! Její oddanost tradicím, které podpíraly samostatné Československo po první světové válce, ji přiváděly až k současnosti, ať šlo o umění, vědu nebo politické tendence. Odtud vzešel postupně i její zájem o dílo J. Patočky, V. Havla, a vracela se i k Seifertovi v souvislosti s jeho Nobelovou cenou.

To všechno vydává svědectví o tom, jak intenzivní byla její snaha poznávat a pozorujet prostřednictvím vlastní

zkušenosti. Nechtěla hodnoty jen přijímat, ale vyrovnat se s nimi. Její komentáře nebyvaly jen konstatující, ale i kritické.

Tato přímo živelná snaha podílet se, poznávat, a zároveň s tím otvírat se okolí, sbírat tam zkušenosti a proměňovat je v podněty další práce, — to všechno způsobovalo, že V. Vrázová mohla zároveň vydávat bohaté svědectví nejen ze života veřejného a politického, ale i z dění kulturního. Žel, tento nasbíraný arsenál nikdy nezpracovala, přes všechny prosby a výzvy. A co víc, nedovolovala ani zaznamenat ho na magnetofonový pásek, neboť to všechno se jí zdálo být nahodilé, torsovitě — a zároveň předčasné, aby se o tom uvažovalo. (Možná, že v tom byla i snaha nebýt tím, kdo už odchází.) Jen jediný okruh zpracovala soustavně: životopis svého otce. Stalo se tak v knize "Život a cesty E. St. Vráze" (1937).

Tak s ní zapadly cenné signály doby, postřehy nebo příběhy, které by nejednou vhodně zapadaly do historické fresky, ať jde o její pobyt v USA nebo v Československu let dvacátých až čtyřicátých, kde po boku otce a brzy i sama našla cestu k lidem i událostem. Nevzpomínala na formální setkání, ale na výroky, rozhovory, které znamenaly zajímavý postřeh zakotvený v její paměti. Její náhodné evokace dovolovaly, aby před námi defilovaly osobnosti jako A. Jirásek, I. Hermann, O. Ševčík, J. Kubelík, J. Kocián, J. Mařák, v Jindř. Hradci E. Destinová, V. Flajšhans, Fr. Křížík, J. Pekař, F. X. Šalda, J. B. Kozák, ředitel Nár. divadla Šafářovic, atd. atd. Přibyl k nim samozřejmě i okruh přátel jejího otce, a po válce i mnoho dnes ještě žijících umělců, vědců, politiků. Z nich nelze nejmenovat alespoň R. Kubelíka, R. Firkušného, dr. K. Steinbacha, a především ovšem dr. F. Schwarzenberga.

Tyto vzpomínky znovu a znovu svědčily, kolik opory tady nacházela pro svou hlavní práci. — Ostatně, právě k nim se nejednou vracela v posledních fázích svého života...

— a když právě tehdy vyprávěla, vzpomínala, měli jsme dojem, že ještě stále natahuje ruku po květině jménem "život". Byla to pro ni patrně velice přitažlivá květina, která stála za novou a novou námahu uchopit ji... F. Svejkovský

50 LET ČSL. SDRUŽENÍ V KANADĚ

Zpráva Dr. L. Rozbořila

Naši severní krajané oslavili ve dnech 19. až 21. května t.r. půl století trvání Čsl. Sdružení v Kanadě. Oslava se konala v rámci 41. Kongresu Čsl. Sdružení v hotelu Ramada v Montrealu.

Bohatý program byl zahájen výstavou děl 20ti českých a slovenských umělců, malířů, sochařů, grafiků, atd., v pátek 19. května t.r. večer. Brzy po zahájení sálem proběhlo vzrušení. TV kamery a fotoaparáty amatérů byly zaměřeny na mladou ženu obklopenou skupinou obdivovatelů. Program výstavy informoval, že výstava se konala pod záštitou manželky kanadského ministerského předsedy, ale nezmínil se, že bude přítomna. Elegantně, ale nevyzývavě oblečena, černé vlasy (Jugoslávka!) konzervativně upravené, příjemný úsměv osvěžující hezkou tvář, tak stála mezi námi pí. Míla Mulroney v přátelském rozhovoru s našimi krajany a umělci.

Sobota 20. května byla zahájena v 9 hod. ráno demonstrací před čsl. generálním konsulátem. Major John Hásek, vedoucí demonstrace se dožadoval slyšení u generálního konsula. Tato žádost byla zamítnuta zaměstnancem konsu-

látu s výmluvou, že generální konsul nebyl přítomen a výzvou, aby naše stížnost byla podána konsulátu písemně. Historie se opakovala. Před rokem jsem se účastnil podobné demonstrace v Ottavě, kdy poslanec kanadské federální vlády žádal o rozmluvu s čsl. vyslancem, aby protestoval smrt disidenta Wonky. Také tehdy pan vyslanec nebyl přítomen. Demonstrace pokračovala skandováním hesel, aby byli propuštěni političtí vězni v ČSSR a byla ukončena zpěvem kanadské a čsl. hymny.

V 10 hod. dop. byla zahájena panelová diskuse, velmi dobře vedená předsedou panelu V. J. Vránou. Tématem diskuse bylo "50 let Čsl. Sdružení v Kanadě." Přednášky Dr. Čermáka, maj. Johna Háška, Gen. Assistant Secretary, Dr. Drtiny a Dr. Fice výborně popsaly historii Sdružení, jeho úkoly a vykonanou práci, upozornily na úskalí asimilace emigrantů v nové vlasti a podaly rozbor budoucího politického vývoje ve Střední Evropě a Československu.

V sobotu odpoledne byla pracovní část Kongresu. Večer byl slavnostní banket. Mezi kanadskými hosty, představiteli federální, provinční a městské vlády, byl také Hon. Mitchell W. Sharp, v r. 1968 ministr zahraničí, který tehdy silně odsoudil sovětský převrat Československa. Hlavním řečníkem byl známý kanadský novinář John Reeves. Byl jsem prvním hostem, který pozdravil (anglicky) přítomné: "Jsem velmi poctěn, že Vás mohu pozdravit jménem ČNRA u příležitosti Vašeho výročí. 50 let je dlouhá doba — půl století. A jaké je to století! Vaše Sdružení bylo založeno rok po mnichovské zradě, kdy Československo bylo násilím rozděleno a začala druhá světová válka. Důležité události následovaly rychle po sobě: Vítězství spojenců, komunistický puč doma, korejská válka, vietnamská válka, regionální konflikty, přistání prvního člověka na Měsíci a hlavně nesmírný rozvoj technologie, který stále mění naše životy den ode dne. V těchto bouřlivých ale vzrušujících letech jste trpělivě a oddaně budovali Vaše Sdružení, abyste pomohli Kanadě k vítězství ve II. světové válce, abyste podpořili demokratické uprchlíky v jejich nové vlasti a abyste přispěli k rozvoji a upevnění kanadské demokracie. Podíleli jste se o své zkušenosti ze života pod komunistickou vládou s kanadskou veřejností a vládními činiteli a tak jste je varovali o vnitřní i zahraniční hrozbě mezinárodního komunismu. K těmto úspěchům Vám co nejsrdčněji blahopřejeme." Pak jsem pokračoval o organizaci ČNRA a o naší práci v USA. Projev jsem ukončil takto: "My ve Spojených státech jsme velmi hrdí na půl století Vaší záslužné práce. Věříme, že budete v ní pokračovat nejen do konce tohoto století, ale i v příštím století. Přeji Vám skvělou budoucnost!"

Po projevu spisovatele, básníka a novináře J. Reevese, byla udělována Masarykova cena. Příjemci v tomto roku byli: Hon. Mitchell W. Sharp, John Reeves, Jiří Corn, C.M., F.C.A., Dr. Josef Škvorecký a Josef R. C. Čermák, Q. C. Masarykovu cenu obdrželo v minulých letech mnoho významných osobností kanadského veřejného života a čsl. exulantů jako Hon. Otto Jelínek, ministr federální vlády, prof. Dr. Gordon Skilling, Tomáš Baťa, Rudolf Fraštacký, Dr. V. Krajina, prof. Wilson Woodside, Zdeňka Škvorecká, Ota Hora a jiní.

Čsl. Sdružení v Kanadě je jednou z nejlepších krajanských organizací na světě. V jejím čele dnes stojí již mladá generace skvěle reprezentována Milošem Šuchmou, předsedou a Janem Háškem, členem Dominion Council. Nemám nej-

menší pochyby o tom, že Čsl. Sdružení v Kanadě patří budoucnost.

INFOCH NÁS INFORMUJE:

Společné prohlášení Charty 77 a Svazu svobodomyšlných demokratů STARÉ OBAVY A NOVÉ NADĚJE

Ve Východní Evropě se v každém desetiletí znovu rodí naděje, že po dlouhé noci útlaku se tato část kontinentu, který tolik trpí, stane konečně naším svobodným domovem.

Před 21 lety byla hlavním městem naděje Praha. Maďarští vojáci byli do Prahy posláni těmi, kdo uzavřeli se sovětskou diktaturou pakt proti vlastnímu národu.

Dnes se svět dívá na Varšavu, Moskvu a Budapešť s otázkou, zda ono nesmyslné a krvavé dobrodružství lidstva, které bylo nazýváno komunismem, už skončí. Utlačovatelský režim se otrásá v základech i v Československu. Ti, kteří jsou u moci, hájí své pozice a současně se o ně bojí. Českoslovenští a maďarští demokraté se musí scházet tajně na ulicích Prahy, které jsou plné policistů. Pokud si chtějí podat ruce, musí tak učinit ve skrytu.

Věříme, že naděje nebude tentokrát zklamána, že rodící se demokracie nebude zničena ani cizími tanky, ani policejním násilím, že nebude pohřbena pod nánosem čtyřiceti let diktatury. Věříme, že demokracie překračuje hranice a že dny diktatury jsou sečteny nejen v Praze, ale také v Berlíně, Sofii, Bukurešti i jinde.

Před deseti lety se obhájci lidských práv z obou zemí poprvé spojili v boji proti porušování lidských práv, za uzákonění občanských svobod. I v budoucnosti musíme zůstat spojeni v boji: proti státu ovládanému jednou stranou — za skutečnou demokracii; proti šovinismu — za uznání práv menšin; proti hospodářství, které ničí vody, vzduch a lesy, proti nesmyslným obrovským investicím — za lidské podmínky k životu. Náš osud byl spojen násilím. Naši společnou budoucnost si chceme zvolit svobodně ve svobodné Evropě.

V Praze 21. 8. 1989

Za Chartu 77: Saša Vondra, Dana Němcová

Za Svaz svobodných demokratů: Ferenc Köszök

K výzvě "Několik vět"

Co vůbec k článkům Rudého práva, věnujícím nebývale veliký prostor Několika větám, říci? Že se nám vnucuje absurdní představa, že ani redaktoři Rudého práva Kojzar a Boudová Několik vět nečetli, jinak by přece, vedeni novinářskou etikou a respektující tiskový zákon, prikazující přinášet úplné a nezkreslené informace, nemohli přisuzovat Několika větám obsah, který nemají. Dokonce se obáváme, že ČTK, které jsme text Několika vět dali k dispozici už koncem června, ho redakci Rudého práva opomněla předat, a proto možná nebyl na jeho stránkách dosud otištěn. Dále pak otiskování dementi podvržených podpisů, výhruzných anonymních dopisů, textů a kreseb, které mimochodem dostáváme také. Ty vyrábějí pouze ti, kdož chtějí Několik vět zdiskreditovat a znevážit a jsou vedeni nenávistí proti nám a proti všem, kdož chtějí, aby v naší společnosti došlo ke změnám k lepšímu — ať už své produkty adresují nám či Rudému právu.

Za pozitivní považujeme, že kampaň Rudého práva proti Několika větám dělá jim velkou reklamu, což dosvědčují stovky dopisů, v nichž lidé píší, že teprve tato kampaň je s existencí Několika vět seznámila, přiměla je seznámit se s jejich zněním a dovedla je až k jich podepsání. Negativní je, že zkresení obsahu interpretací Rudého práva vedlo až k zahájení trestního stíhání.

Na všem zlém bývá něco dobrého. V tomto případě je povzbuzující, že zahájení trestního stíhání neodradilo československé občany od dalšího podepisování Několika vět. Od jeho zahájení přibýlo sedm tisíc podpisů.

A nakonec nepřijatelné obviňování, že Několik vět je datováno k 21. výročí vstupu vojsk pěti států Varšavské smlouvy do Československa 21. srpna a že si klade za úkol podněcovat nepokoje a násilnosti. Není to pravda. Jak je z provolání Několik vět naprosto a jednoznačně zřejmé, nic takového si nikdo z nás nepřeje. Naopak voláme po klidném, smírném a hlavně demokratickém řešení všech problémů, s nimiž se naše společnost nutně musí co nejdříve vyrovnat. Dvacátým prvním srpnem sbírání podpisů pod provolání Několik vět neskončí. Bude pokračovat dále. Tak dlouho, až si je přečtou i ti, kde zatím jeho naléhavost, oprávněnost a dobré úmysly ignorují, a tak dlouho, až pochopí, že je skutečně naléhavě nutné okamžitě zahájit skutečně svobodný a demokratický dialog.

Václav Havel, Jiří Křížan, Saša Vondra

Slovo k 21. srpnu 1989

10. 8. 1989

Letošní situace před výročí vpádu vojsk východního bloku na československé území je zcela vyjímečná. Jak svědčí projevy některých představitelů moci a jak to zvláště potvrzují některé pořady televize a rozhlasu i články v reglementovaném tisku, hlavním cílem značné a podnes rozhodující části strany a vlády je vyprovokovat takové výrazy odporu a znechucení ze strany občanů, které by daly záminku k užití ozbrojených sil. Má být prokázáno, že zachování vysokých početních stavů pořádkových oddílů, civilních příslušníků StB a Lidových milic je nezbytné. Ale brutálnější část stranického a státního vedení předešlým míní podat důkaz, že jediné ona umí a je oprávněna řídit strategii a taktiku potřebnou k zachování moci.

Není dobře nabízet jí příležitost k takovému důkazu. Mohlo by se tak stát nejen pokusem o otevřenou demonstraci, ale i nejpokojnějším korzem po pěší zóně. Převaha mocenského aparátu je taková, že shluku pěti set nebo i pouhých pěti lidí vždy může pomoci provokatérských oddílů zneužít jako údajného důkazu, že došlo ke srocení, k chuligánství, k rušení úředních výkonů. Jeden oddíl moci nažene hlouček účastníků korza před rozestavěný jiný oddíl a nastává srážka. Smysl věci je pro držitele moci splněn. Došlo k napadení, musíme se hájit, naše mocenská metoda je jediné správná.

Už ze svého základního principu je Charta 77 pro pokojné a postupné řešení. Jsme-li pro mír mezi státy, jsme pro něj právě tak mezi vrstvami a složkami společnosti. Nabídkou k užití taktiky provokací a zneužití i nejpokojnější demonstrace nelze v dnešní situaci nic získat. Ponechme Václavské náměstí i všechny jiné zóny prázdné. Ať tam všude ozbrojené složky moci samy před sebou předvedou svou zbytečnost.

21. srpen 1968 byl brutálním zákrokem. Nedávejme příležitost k opakování čehokoliv obdobného. Musí začít jednání na úrovni rozumu.

Luboš Dobrovský, Anna Marvanová, Lenka Procházková, Zdeněk Urbánek, Ludvík Vaculík.

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

ČSNRA — Odbočka Štefánik (Illinois) — Piknik u Laurichů

Tradiční piknik u s. Bláži Laurichové v Lindenhurst se konal v neděli 30. července 1989 vzdor nejistému počasí, ale který se vydařil ke spokojenosti všech účastníků. Nezmokli jsme, bylo to ale na spadnutí a patrně hodně členů to odradilo, takže se nás sešlo málo. Nicméně byla to vítaná příležitost sejít se s přáteli a s nimi pobesedovat.

Jako obvykle s. Laurichová darovala piknikové občerstvení a také ostatní sestry napekly a prostřený stánek obohatily výborným domácím pečivem.

Zábava při tak dobré kuchyni a baru nevázla a bylo také pamatováno na tombolu, při které se vždy pobavíme a zároveň něco vybereme pro naši pokladnu na činnost Rady.

Poseděli jsme v družné zábavě do pozdních hodin večerních a spokojeni po příjemném ztrávení nedělního odpoledne na jezeře se vraceli domů. Srdečně děkujeme s. Laurichové, že nám opět vyšla vstříc a umožnila konání pikniku na její zahradě a také ostatním sestřím za obětavou pomoc.

KH

300 let Čechů a Slováků v Americe

PANORAMA

Krajanská kronika Panorama zaznamenala pro budoucí generaci náš přínos Spojeným státům americkým. Dílo se skládá ze dvou částí: z historického úvodníku ke každé kapitole a z předplacených životopisů. Dr. G. Švejda, historik, napsal stať o prvních českých a slovenských přistěhovalcích. Každý americký stát má svoje kapitoly o svých začátcích.

Panorama je k dostání v kanceláři ČSNRA — 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650 — Tel. 656-1117. Cena \$7.00 + poštovné \$1.50.

Důležité upozornění pro čtenáře Věstníku

Malý roční poplatek sotva uhradí zaslání Věstníku, proto žádám všechny předplatitele, kteří dosud nezaplatili předplatné na rok 1989, aby tak učinili.

Upomínka se netýká členů ČSNRA, kteří mají Věstník zahrnutý v ročních příspěvcích.

— Redakce

IN MEMORIAM

K UCTĚNÍ PAMÁTKY SESTRY VLASTY VRÁZOVÉ

Grace A. Ohs, IL	\$ 25.00
Frank Gariffo, IL	\$ 10.00
John Spaulding, IL	\$ 5.00
Milada Micka, MA	\$ 25.00
Camille M. Dickesn	\$ 50.00
Mr. & Mrs. Emeanuel Semerád, IL	\$ 25.00
Mrs. Marie Land & Dr. Bedřich Kent, CA	\$100.00
Mrs. Katherine Krno, IL	\$ 30.00
Karel Kříž, IL	\$ 15.00
Mr. & Mrs. B. C. Blahut, IL	\$ 25.00
Mr. & Mrs. John W. Golosinec, IL	\$100.00
Helen Holmes, IL	\$ 20.00
Mr. & Mrs. Štefan Kopecký, IL	\$ 20.00
Thereza Bittner, IL	\$ 10.00
Roger Dvořák, IL	\$ 10.00
Rev. & Mrs. Rudolph Shintay, IL	\$ 50.00
J. A. Bouček PhD., Canada	\$ 30.00
Mrs. Emile Rohel, IL	\$ 20.00
Anthony Smunt, IL	\$ 20.00
Mr. & Mrs. Bohumil Lankas, IL	\$ 15.00
Anita H. Bergen, WI	\$ 30.00
Jan and Betka Papánek, NY	\$100.00
Jaroslav Němec, D.C.	\$ 50.00
Samuel Papánek, IL	\$ 5.00
Mr. & Mrs. Zdeněk Pražák, OH	\$ 10.00
Joseph P. Zacharda, IL	\$100.00
Československá ženská národní rada v exilu, IL	\$100.00
John Šrámek, MI	\$ 50.00
Dr. & Mrs. George Matula, CA	\$250.00
John M Richard, IL	\$ 40.00
Mrs. Emily A. Reuter, IL	\$ 10.00
Tony Cifka, CO	\$ 20.00
Jan J. Neuman PhD, CA	\$ 50.00

* * *

K uctění památky Anny Smuntové, věnuje Mr. & Mrs. Bohumil Lankas	\$ 15.00
K uctění památky Marie Zelinka, věnuje Mr. & Mrs. Otto Zelinka	\$ 15.00
K uctění památky Petra Pejši, věnuje Anne Marie Říha	\$ 20.00

Kniha "Český šlechtic" je k dostání v úřadovně ČSNRA,
2137 S. Lombard Ave., Cicero, Ill. 60650. Tel. 656-1117.
Cena \$20.00 plus \$1.50 poštovné.

Roční předplatné Věstníku — \$5

**HUMAN
RIGHTS**

FOR CZECHOSLOVAKIA
CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL OF AMERICA

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA
Oblastní výbor Chicago a okolí

vás srdečně zve na

důstojnou oslavu 28. října,

která se bude konat

29. ŘÍJNA 1989 VE ŠKOLE HAVLÍČEK,
15. ulice a Ridgeland Ave., Berwyn, Illinois.

Pořad:

Historie v obrazech (diapozitivy podbarvené hudbou)

Tony Jandáček

Dobrovolný dar \$5.00

Prosíme oznamte včas změnu adresy

ČESKOSLOVENSKÁ ŽENSKÁ NÁRODNÍ RADA V EXILU,
Chicago a okolí

vás srdečně zve na

Předvánoční Besedu

V NEDĚLI 10. PROSINCE

od 12 hodin do 5 hodin odpoledne

V MÍSTNOSTECH SOKOLA BERWYN,
6445 - 27th Street, Berwyn, Illinois.

Stánky s domácím pečivem, uměleckými předměty. Tombola.

Občerstvení:

domácí dršťková polévka, teplé párky a obložené chlebičky.

POZNAMENEJTE SI DEN

27. LEDNA 1990

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA

— 656-1117.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

FIRST CLASS MAIL

